

PROTOCOL

Triage Mishandeling & Melding Veilig Thuis

Voor gebruik in de huisartsenpraktijk

Doelgroep	Auteur	Versie	Datum
Alle medewerkers	Praktijkmanager / arts	1.0	April 2026

1. Doel van dit protocol

Dit protocol helpt medewerkers van de huisartsenpraktijk bij het herkennen, beoordelen en melden van (vermoedens van) mishandeling — zowel bij kinderen als bij volwassenen en ouderen.

Dit protocol geldt voor:

- Kindermishandeling (fysiek, emotioneel, seksueel, verwaarlozing)
- Huiselijk geweld (partnergeweld, eengerelateerd geweld)
- Ouderenmishandeling
- Andere vormen van geweld in afhankelijkheidsrelaties

2. Signalering — Hoe herken je het?

Let altijd op combinaties van signalen. Eén signaal is zelden voldoende, maar meerdere signalen samen verhogen de verdenking.

Lichamelijk	Gedrag & emotie	Omgeving & context
Verwondingen die niet passen bij het verhaal Blauwe plekken in verschillende stadia Brandwonden, bijtonden Onverklaard gewichtsverlies	Angstig, teruggetrokken of schrikkerig gedrag Overmatig huilen of juist vlak affect Regressief gedrag bij kinderen Vermijden van lichamelijk contact	Wisselende verklaringen van ouders/verzorgers Ouder/begeleider antwoordt voor het slachtoffer Sociaal isolement Frequente huisartsbezoeken of juist zorg vermijden

3. Triage — Stap voor stap

Doorloop bij ieder vermoeden de volgende stappen. Documenteer elke stap in het patiëntendossier (SOEP).

STAP 1 | Eerste beoordeling (Zie je signalen?)

- Noteer objectief wat je ziet en hoort — geen interpretaties
- Gebruik de SPUTOVAMO-lijst als checklist (zie bijlage A)
- Vraag jezelf: klopt het verhaal bij het letsel? Past de ontwikkeling bij de leeftijd?
- Vraag door op een rustige, niet-beschuldigende manier

STAP 2 | Overleg intern (Bespreek je twijfel)

- Bespreek anoniem met een collega-arts of praktijkmanager
- Raadpleeg eventueel anoniem Veilig Thuis (0800-2000) voor advies

- Gebruik de beslisboom (zie paragraaf 4) om urgentie in te schatten

STAP 3 | Beoordeel urgentie (Hoe gevaarlijk is de situatie?)

- ACUUT GEVAAR → bel direct 112 en/of meld direct bij Veilig Thuis
- NIET-ACUUT → vervolg het stappenplan en plan een volgend contact

Tekenen van acuut gevaar:

- Ernstig letsel aanwezig of dreigend
- Kind of kwetsbaar persoon is nu alleen thuis met vermoedelijke pleger
- Patiënt geeft aan gevaar te lopen

STAP 4 | Meld of begeleid (Onderneem actie)

- Melding bij Veilig Thuis: 0800-2000 (gratis, 24/7)
- Informeer patiënt (tenzij dit de veiligheid in gevaar brengt)
- Gebruik het meldformulier op veiligthuis.nl of telefonisch
- Bij kindermishandeling: overweeg ook melding bij Raad voor de Kinderbescherming

4. Beslisboom — Wanneer meld je?

Situatie	Actie	Wie doet het?
Vermoeden, geen bewijs	Anoniem advies Veilig Thuis Blijf observeren en documenteren	Behandelend arts
Sterk vermoeden, meerdere signalen	Overleg team → overweeg melding Vervolgafpraak plannen	Arts + praktijkmanager
Bewijs of ernstig vermoeden	Melding bij Veilig Thuis Dossier bijwerken	Behandelend arts
Acuut gevaar	Direct 112 bellen Melding Veilig Thuis	Iedereen — direct handelen!

5. Melding bij Veilig Thuis — Hoe doe je dat?

Een melding is geen aangifte. Je hoeft geen bewijs te hebben. Je meldt een ernstig vermoeden.

Wat heb je nodig voor een melding?

- Naam en geboortedatum van het slachtoffer (indien bekend)
- Aard en ernst van het vermoeden
- Tijdstip en omstandigheden van je observaties
- Naam van eventuele huisgenoten of andere betrokkenen
- Eerder contact met hulpverlening (indien bekend)

Meldingsvormen

Vorm	Contact	Wanneer
Telefoon	0800-2000 (gratis, 24/7)	Altijd — ook voor advies
Online	veiligthuis.nl	Niet-spoed meldingen
Noodgeval	112	Acuut gevaar voor leven

6. Privacy & de Meldcode

Beroepsgeheim en melden Je mag het beroepsgeheim doorbreken als: • Er ernstig gevaar dreigt • Je alles hebt geprobeerd met toestemming • Je redelijkerwijs kunt vermoeden dat melden het gevaar vermindert <i>Melden zonder toestemming is toegestaan maar moet goed worden onderbouwd in het dossier.</i>	Wet verplichte meldcode De Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling is verplicht. De 5 stappen zijn: 1. In kaart brengen van signalen 2. Overleggen met collega of Veilig Thuis 3. Gesprek met de betrokkene(n) 4. Wegen van geweld of risico 5. Beslissen: melden of hulp organiseren
--	--

7. Documentatie in het dossier

Goede documentatie is essentieel — voor continuïteit van zorg, maar ook als juridisch bewijs.

Noteer altijd in de S (Subjectief) en O (Objectief):

- Wat de patiënt (of ouder/begeleider) letterlijk zegt — gebruik aanhalingstekens
- Wat je objectief ziet (beschrijf letsel exact: grootte, kleur, locatie)
- Datum, tijdstip en naam van de medewerker die de observatie deed
- Of er overleg is geweest en met wie
- Of er een melding is gedaan bij Veilig Thuis en wat het referentienummer is

⚠ Noteer GEEN vermoedens als vaststaand feit. Schrijf: 'patiënt toont letsel dat zou kunnen wijzen op...' in plaats van 'patiënt is mishandeld door...'

Bijlage A — SPUTOVAMO-checklist

Gebruik deze lijst bij elk vermoeden van kindermishandeling. Meerdere 'ja' antwoorden verhogen de verdenking.

#	Vraag	Ja	Nee
1	S — Soort letsel: Past het letsel bij het verhaal?	☐	☐
2	P — Plaats letsel: Op een ongewone of beschermde plek?	☐	☐
3	U — Uitleg: Is de uitleg wisselend of niet aannemelijk?	☐	☐
4	T — Tijdstip: Was er een onverklaard tijdstip van het letsel?	☐	☐
5	O — Omstandigheden: Kloppen de omstandigheden?	☐	☐
6	V — Vroeger letsel: Zijn er eerdere verwondingen of ziekenhuisbezoeken?	☐	☐
7	A — Adequaat handelen: Werd er snel en gepast medische hulp gezocht?	☐	☐
8	M — Meer: Zijn er meer signalen van zorg in de thuissituatie?	☐	☐
9	O — Omgeving: Is de thuissituatie veilig voor het kind?	☐	☐

Bijlage B — Belangrijke contacten

Instantie	Telefoonnummer	Voor
Veilig Thuis (landelijk)	0800-2000	Advies en meldingen, 24/7, gratis
Politie (niet-spoed)	0900-8844	Aangifte of informatieverstrekking
Alarmnummer	112	Acuut gevaar
Raad voor de Kinderbescherming	088-8051000	Bij zorgen over veiligheid kind
Centrum Seksueel Geweld	0800-0188	Seksueel geweld (gratis, 24/7)

Dit protocol wordt jaarlijks herzien. Vragen? Neem contact op met de praktijkmanager.